

عنوان : فضای مجازی و تاثیر آن برزی طلبگی

نام استاد راهنما : دکتر زینب نادی

نام سردبیر: آزاده سادات میر معظمی

چکیده:

تکنولوژی های جدید از جمله فضاهای مجازی زندگی جامعه ی امروز از جمله طلاب رادستخوش تغییرات چشمگیری کرده است به گونه ای که این تغییرات در تفکر، تبلیغ، و زندگی آنها به وضوح قابل مشاهده است، در این مختصر سعی شده به روش توصیفی میزان این تاثیرات چه از جنبه ی مثبت و چه از جنبه ی منفی بر زندگی طلبه ها مخصوصا طلاب جوان بررسی گردد که آیا زندگی طلبگی در گذشته بر اساس حجره نشینی و مطالعه ی کتب با زدهی بیشتری داشته یا زندگی امروز با فضای مجازی؟ همچنین باید توجه داشت که پیشرفت علم چقدر توانسته در امر تبلیغ مفید و موثر باشد، در این مقاله به بررسی برخی از آسیب ها و فواید این پدیده نوظهور و تاثیرات شگرف آن بر زندگی طلبگی در چند دهه اخیر پرداخته شده است .

کلیدواژه: فضای مجازی، زی طلبگی، اینترنت، جامعه

۱- مقدمه :

دردنیای امروزی یکی از پدیده های که توجه همگان را به خود معطوف ساخته است. فضای مجازی و رسانه های جمعی میباشد که در حال حاضر جز تاثیرگذارترین ابزارها برسبک زندگی افراد جامعه وبخصوص طلاب است، اهمیت این پدیده به اندازه ای است که حتی توجه سران کشوری را نیز به خود جلب کرده است و پدیده ی جنگ نرم را در عصر حاضر به وجود آورده در این مقاله به بررسی تاثیرات این پدیده برسبک و سیاق زی طلبگی پرداخته شده تا بتوانیم آگاهانه تروهوشیانه تر با آن روبرو شویم. زیرا بیان این آسیب و فواید میتواند کمک شایانی به تغییر نگرش و نوع تبلیغ طلاب کند و فکرو فضای دید آنها را گسترش دهد البته نباید فراموش کنیم که استفاده از هر چیزی باید در چارچوب اعتدال صورت گیرد تا بتواند بازدهی مطلوبی را بدهد

۱-۱- تعریف فضای مجازی:

فضای مجازی فضای تنوری است که ارتباطات کامپیوتری در آن رخ می‌دهد (۱)

در دهه ی ۱۹۹۰ استفاده از اینترنت شبکه و مخابرات دیجیتال سریعاً در حال رشد بود و لفظ فضای مجازی می‌توانست بسیاری از ایده ها و پدیده های نوظهور را به طور مستقیم و غیر مستقیم، سازماندهی کند (۲)

۱-۲- نگاهی به تاریخچه ی فضای مجازی در ایران:

ایران در سال ۱۳۷۰ برای اولین بار توسط مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به شبکه ی جهانی اینترنت متصل شد و اولین ارتباط ایران با اینترنت به طور موقت و از طریق اتریش به وسیله ی پست الکترونیکی صورت گرفت، رشد اینترنت در تمام دنیا به صورت انفجاری بوده است، و این در حالی است که همانند سایر محصولات عصر نو ارتباطات نگرانی هایی نیز به دنبال دارد و به عبارتی هم سازنده است و هم می‌تواند مخرب باشد، از سوی دیگر در تعریف رسانه های نوین گفته میشود که این مفهوم به معنای انواع گسترده ای از پیشرفت های صورت گرفته ی اخیر در زمینه ی رسانه و ارتباطات است که تنها شامل اشکال گوناگون بخش رسانه ای است بلکه هم گرایشی های جدید میان فناوری های رسانه ای و شیوه های نوینی که از آن طریق افراد متون رسانه ای را به کار می‌گیرند و با آنها تعامل می‌کنند را نیز در بر می‌گیرد (۴)

۱-۳- تعریف زی:

واژه ی زی که در زبان فارسی و عربی استعمال می‌گردد اسم ثلاثی مجرد از ریشه ی (زوی ۵) و بر وزن فعل است که بر اثر قواعد اعلال عین الفعل آن به ی تبدیل و سپس در فاعل الفعل ادغام شده است معادل فارسی این واژه شکل و هیئت ظاهری جلوه ی خارجی و صورت مشهور افراد است از بررسی موارد استعمال این کلمه بدست می‌آید که این واژه تنها درباره ی انسان به کار می‌رود و در خصوص لباس نیز کاربرد فراوان تری دارد در زبان فارسی این واژه به معنای جان، حیات زندگی، روح و نفس آمده است، (۶)

۱-۴- زی طلبگی:

در زبان عربی زی طلبگی به معنای نمای ظاهری طلبه و صورت مشهور حیات اوست و در زبان فارسی به معنای حیات طلبگی و زیست متناسب با اوست، زی طلبگی یعنی یاری روحانیت، سخن از ظواهر، برویات بیرونی

وتجلیات خارجی طلبه (۸) به گفته ی رهبر معظم انقلاب زی طلبگی رامیتوان در دو جمله معرفی کرد، ۱)پارسایی با عزت ۲)نظم در تحصیل وزندگی، طلبه،پارساگونه زندگی می کند،طلاب چه آنهایی که دچار سختی هایی هستند باید زی طلبگی شان محفوظ بماند یعنی حالت پارسایی وقناعت همراه با عزت نفس، این یک دوم نظم در تحصیل وبه طبع آن نظم در زندگی که خصوصیت طلبگی نظم است، (۹)

۲- سبک زندگی طلبگی:

درسبک زندگی طلبگی عمق اعتقادات وعواطف ونگرش فرد سنجیده نمی شود بلکه رفتار، اخلاق، منش، و ظاهر مورد سنجش قرار میگیرد، اماهریک از اینها اگر بخواهد اسلامی باشد باید حداقل هایی از شناخت وعواطف اسلامی راپشتوانه ی خود قرار دهد (۱۰) فرد طلبه باید اعتقاد وایمان صحیح به اصول وضروریات دین داشته باشد وبه این اصول پایبند باشد ودر پاسداری وحفظ آن تلاش کند، امام حسن عسگری (ع) می فرماید: زیان علما بر شیعیان ناتوان مامیتواند از زیان سپاه یزید برای حسین بن علی (ع) ویاران اوبیشتر باشد زیرا آنها جان ومال ایشان را گرفتند واین علما در دل شیعیان ناتوان ما شک وشبهه می اندازند وگمراهشان می کنند (۱۱)

۲-۱- اخلاقیات در طلبگی:

اخلاق طلبگی به صفات و رفتارهای درونی شده ای از فرد گفته می شود که مورد تایید اسلام باشد این رفتارها سه قسم هستند: اخلاق اجتماعی، اخلاق فردی، و اخلاق الهی (۱۲) رعایت تقوای الهی وساده زیستی یکی از مهمترین شرایط اخلاقی برای یک طلبه است، کسی که به لباس روحانیت ملبس می شود در اجتماع جایگاه ویژه ای می یابد و مردم به گونه ای دیگر به اومی نگرند در نتیجه فرد طلبه باید شئون روحانیت رادر رفتار و گفتار ومنش خویش رعایت کند (۱۳) از طرفی طبق فرموده ی آیت الله مجتهدی تهرانی هر طلبه ای باید استاد اخلاقی داشته باشد ونزد وی برود تا فکر نکند حالا که این کتاب هارا خوانده به جایی رسیده ومورد تایید امام زمان (عج) قرار گرفته است (۱۴)

۲-۲- رفتاریات در طلبگی:

طلبه مصداق عباد الرحمن است که به فرموده ی قرآن در زمین با حال تواضع وبدون گردن فرازی طی طریق می کنند و وقتی مورد خطاب نادان قرار میگیرند باسلام ودرود آنها رابه حال آورده ودفع شرمیکنند وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما وبندگان خدای بخشنده کسانی هستند که بی

تکبر به روی زمین راه می روند و وقتی که نادان ها با حرف آنها رامخاطب قرار میدهند سلام می گویند، (۱۵) در زمین از روی ناز و تکبر راه نمیروند و از مردم رخ بر نمی تابند خداوند فرد متکبر خود را دوست ندارد و لا تصعر خدک للناس و لا تمش فی الارض مرحا ان الله لا یحب کل مختال فخور (۱۶) و صورت را با تکبر از مردم برنگردان و در روی زمین باغرور راه نرو قطعاً خدا هیچ متکبر مغروری را دوست نمی دارد. پس باتوجه به آنچه که گفته شد رفتار طلبه باید براساس دستورات قرآن تنظیم شده باشد

۲-۳- ظواهر:

پوششی که برتن دارد جنبه ی میانه روی رارعايت میکند و لباس تفاخر برتن نمیکند درگام برداشتن درکوچه و خیابان جنبه فروتنی رارعايت میکند و همچنین باوجود شرایط و شناخت مردم از شخص وی مردم بیشتر به او جذب میشوند برای سوال کردن باشد یا مشاوره یا مسأله دیگر، روی لباسی رابایستی به صورت منظم و مرتب بپوشد پوشیدن لباس در یک روز و نپوشیدن در روز دیگر اشتباه است همچنین وقتی لباس روحانیت پوشید بایستی لوازم آن را رعایت کند التزام به شی التزام به لوازم آن هم هست طلاب باید زینت امام عصر (عج) باشد نه غیر آن (۱۷)

۳- تاثیر فضای مجازی بر سبک زندگی طلبگی:

فضای مجازی به عنوان یکی از اجزای نظام فرهنگی آموزشی کشور امروزه رقیب کارکرد تربیتی خانواده و یکی از بزرگترین منابع اطلاع رسانی و آموزشی محسوب میشود و تحلیل محتوای آنها نشان میدهد که متسفانه خواسته ی ناخواسته علاوه بر رواج آموزه های فمینیستی و مدرن در ارایه ی الگوهای ناسالم از خانواده بسیار فعال تر عمل میکند (۱۸) از این رو خانواده های طلبه ها نیز از این آسیب ها مصون نیستند و این الگوهای ناسالم نیز در سبک زندگی آنها تحولات اساسی را ایجاد کرده است،

۴- تاثیر فضای مجازی بر اخلاق و رفتار:

فضای مجازی میتواند تاثیرات مهمی را بر اخلاق و رفتار افراد جامعه و به خصوص طلبه ها بگذارد ولی در ابتدا باید به تبیین تفاوت میان اخلاق و رفتار پرداختیم.

نتیجه گیری:

زندگی طلبگی یکی از مهم ترین دوره ها برای تحقیق در علوم حوزه های علمیه است با ورود ابزارهای تکنولوژیک به زندگی طلاب موجب شده که کم و کیف این زندگی تغییر پیدا کند حال آن چیزی که از این مختصر حاصل آمده این است که دورانی که در آن قراردادیم دورانی است که باید خود را به آن تطبیق دهیم و همراه با آن پیش برویم ولی در استفاده از تکنولوژی نباید دچار افراط و تفریط شویم یعنی این که نه طلبه ی سنتی گذشته و دور از پیشرفت باشیم و نه آن طلبه ی مدرن و بروزی که بخواهیم فقط خود را درگیر تکنولوژی و ابزارهای رسانه ای جدید کنیم بلکه باید با برنامه ریزی و اعتدال پیش برویم تا بتوانیم به نتیجه ی مطلوبی دست پیدا کنیم.

پی نوشت ها:

- ۱-آلبرت سیدنی ,هورن بای,واژه ی g axford ad sancedlearher آلبرت ,مورن بای ,واژه ی
- ۲- سایت ویکی پدیا,تعریف فضای مجازی
- ۳- هجوم خاموش,سید محمد صفازاده باهمزه کریم خوانی صفحه ۱۱
- ۴- خانواده ی مجازی ,عباس زمانی ۱۳۶۱,صفحه ۲۵
- ۵- ترجمه منجد,جلداول,مصطفی رحیمی نیا صفحه ۶۱۹
- ۶- ر,ک,درآمدی بر زی طلبگی محمدعالم زاده نوری صفحه ۳۱تا ۳۳
- ۷- همان صفحه ۴۵
- ۸-مقام معظم رهبری,بیانات دراجتماع بزرگ اساتید ۱۴/۷/۱۳۷۹
- ۹-سبک زندگی اسلامی وایزاسنجش آن,دکترمحمد کاویانی,صفحه ۱۸و ۱۹
- ۱۰-میزان الحکمه محمد محمدی ری شهری حدیث ۱۴۰۷۹
- ۱۱-سبک زندگی اسلامی وایزاسنجش آن,دکترمحمد کاویانی صفحه ۱۹
- ۱۲-سلسله مباحثی برای طلاب علوم دینی معاونت تربیتی ,فرهنگی موسسه آموزشی صفحه ۹۴
- ۱۳-ر,ک,آداب الطلاب فرید شاکر برخوردار صفحه ۱۶۳:
- ۱۴-قرآن کریم ,فرقان ۶۳
- ۱۵-قرآن کریم لقمان ۱۸
- ۱۶-صراط راهنمای تحصیل طلاب ودانش پژوهان ,ابوالقاسم علیدوست صفحه ۱۴۴
- ۱۷-مرکز امور زنان و خانواده,شیوه های ارتباطی موفق زوجین,ریاست جمهوری صفحه ۹
- ۱۸-مجموعه آثار شهید مطهری ج ۲۲ صفحه ۶۱۸

- ۱۹-قرآن کریم آل عمران ۱۹۳
- ۲۰-قرآن کریم هود ۴۵,۴۶
- ۲۱-نهج البلاغه,سیدرضی خطبه ۱۷۶
- ۲۲-غررالحکم ودررالحکم,ابوالفتح الامدی صفحه ۳۶۸
- ۲۳-اینترنت و تاثیرات اجتماعی آن,حسن صادقی صفحه ۸
- ۲۴-ر,ک,عوامل دین گریزی و راه های مقابله ,خدیجه احمدی بیغش:
- ۲۵-وین اسطوره خرافه و جادو قاسم اخوان نبوی صفحه ۷۵
- ۲۶-ر,ک,فضای مجازی ازدیدگاه رهبری سراج,دیدبان صفحه ۴۵
- ۲۷-ریاض السالکین,سیدعلی خان حسینی,صفحه ۳۴۵ جلد ۵
- ۲۸-ر,ک,حوزه و روحانیت درنگاه رهبری ,بیانات مقام معظم رهبری ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸ صفحه ۸ تا ۶
- ۲۹-ر,ک,سلسله مباحثی برای طلاب علوم دینی,معاونت فرهنگی,موسسه آموزشی و پژوهشی صفحه ۵۶

منابع :

- ۱- قرآن کریم
- ۲- الآمدی، ابوالفتح، مستطاب غررالحکم ودرر الکلم، ترجمه محمدعلی انصاری، انتشارات دارالکتاب الاسلامی، قم
- ۳- اخوان نبوی، قاسم ۱۳۸۴ دین اسطوره، خرافه و جادو، نشر مرکز پژوهش های صداوسیما، تهران
- ۴- احمدی بیغش، خدیجه ۱۳۹۵ عوامل دین گریزی و راه های مقابله با آن از منظر قرآن و حدیث انتشارات بی کران دانش، تهران
- ۵- اداره ی ارتباطات دبیرخانه شورای عالی حوزه های علمیه ۸۹، حوزه و روحانیت در نگاه رهبری (بیانات رهبری) ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸ چاپ خانه ی نینوا، قم
- ۶- خامنه ای سیدعلی ۱۳۷۹ بیانات در اجتماع بزرگ اساتید فضلا و طلاب حوزه علمیه قم، مدرسه فیضیه ی قم ۱۳۷۹/۷/۱۴
- ۷- خان حسینی سیدعلی ۱۴۲۷ ریاض السالکین جلد ۵ انتشارات النشر الاسلامی، قم
- ۸- زمانی عباس ۱۳۶۱، خانواده ی مجازی چاپ مجتمع صحافی الغدیر ۱۳۹۴ اصفهان
- ۹- رحیم نیا مصطفی ۱۳۸۶ ترجمه منجد جلد اول چاپ خانه حیدری
- ۱۰- الرازی احمد بن فارس بن زکریا، معجم مقاییس اللغة محقق ابراهیم شمس الدین، انتشارات دارلکتب العلمیه بیروت
- ۱۱- دشتی محمد ۷۹ نهج البلاغه مؤسسه انتشارات مشهور، قم
- ۱۲- شامر بر خوردار فرید ۱۳۹۱، آدابالطلاب، انتشارات لاهوت
- ۱۳- مقام معظم رهبری فضای مجازی از دیدگاه رهبری، انتشارات سراج دیدبان کتاب الکترونیک
- ۱۴- سیدنی آلبرت بای هورن، دیکشنری آکسفورت (axford aduanced learner) انتشارات زبان ملل ۱۳۸۶
- ۱۵- کاویانی محمد ۱۳۹۲ سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم

- ۱۶-صادقی حسن،انترنت وتأثیرات اجتماعی آن،مجله اصلاح و تربیت،شماره ۲۲
- ۱۷-صفازاده سیدمحمدوکریم خانی،حمزه ۱۳۸۵هجوم خاموش آسیب شناسی نسل جوان،انتشارات عطریاس چاپ قم
- ۱۸-علیدوست ابوالقاسم ۱۳۸۷صراطراهنمای تحصیلی طلاب ودانش پژوهان انتشارات دارالفکر،چاپ اول قم
- ۱۹-عالم زاده ی نوری، محمد ۱۳۹۳،درآمدی بر زی طلبگی پژوهشگاه علوم وفرهنگ اسلامی قم
- ۲۰-معاونت تربیتی فرهنگی موسسه ی آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره)سلسله مباحثی برای طلاب علوم دینی ۱۳۸۸انتشارات موسسه آموزشی امام خمینی چاپ دوم
- ۲۱-مهدی ری شهری محمد ۱۳۸۴ میزانالحکم،انتشارات دارالحديث قم
- ۲۲-مطهری مرتضی ۱۳۹۵جلد ۲۲انتشارات صدراچاپ هشتم
- ۲۳-مرکز امور زنان وخانواده ریاست جمهوری کتاب شیوه های ارتباطی موفق زوجین ۱۳۸۶انتشارات علمی فرهنگی کتیبه
- ۲۴- سایت ها www.wikipedia.org